

**UCHWAŁA NR LVI/479/2023
RADY GMINY PIETROWICE WIELKIE**

z dnia 27 marca 2023 r.

w sprawie ustanowienia programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2023 poz. 40), w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz.2268 ze zm.) oraz art. 65 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID -19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 568 ze zm.),

**Rada Gminy Pietrowice Wielkie
uchwała**

§ 1. Uchwała się Program Osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 w Gminie Pietrowice Wielkie w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pietrowice Wielkie

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Bajak

SPIS TREŚCI

Wstęp

I. Podstawowe informacje o programie

II. Cele programu

III. Zakres podmiotowy i przedmiotowy programu

IV. Finansowanie programu oraz warunki przyznawania gminom środków na realizację programu

V. Ochrona danych osobowych

VI. Monitoring programu

Wstęp

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 w Gminie Pietrowice Wielkie, zwany dalej „programem”, jest odpowiedzią na wyzwania, jakie stawiają przed Gminą Pietrowice Wielkie zachodzące procesy demograficzne oraz jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek oraz stan zdrowia. Usługa wsparcia, świadczona w ramach programu, powinna obejmować swoim zakresem wsparcie społeczne oraz wsparcie w czynnościach dnia codziennego.

Program wykorzystuje również pojawiające się wciąż nowe technologie, w tym m.in. dostęp do nowych narzędzi wspomagających opiekę nad seniorami. Obecne rozwiązania dają możliwość m.in. monitorowania samopoczucia osób starszych przez ich bliskich, nawet jeśli przebywają oni w odległym miejscu. Rozwiązania te pozwalają osobom starszym czuć się bezpieczniej oraz być bardziej samodzielnymi, a w razie potrzeby szybko powiadomić bliską osobę czy też służby ratunkowe o kryzysowej sytuacji, w jakiej się znaleźli.

Ta forma wsparcia seniorów, polegająca na zapewnieniu opieki na odległość za pomocą opaski bezpieczeństwa lub innego typu urządzenia bezpieczeństwa, o podobnej funkcjonalności jak opaska bezpieczeństwa, oparta jest na najnowszych rozwiązaniach cyfrowych w zakresie teleopieki. Teleopieka stanowi nowoczesną formę sprawowania opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. To idealne rozwiązanie, szczególnie dla osób samotnych, zarówno tych, które nie potrzebują usług całodobowych i nie korzystają na co dzień z usług opiekuńczych czy specjalistycznych usług opiekuńczych. Stanowi także istotne uzupełnienie wsparcia realizowanego w postaci usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, u osób, których stan zdrowia uzasadnia stałe monitorowanie w celu jak najszybszej reakcji, powiadomienia właściwych służb i udzielenia możliwie najszybciej pomocy, w tym pomocy medycznej, w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych.

Realizacja programu obejmuje swoim zakresem dwa moduły:

Moduł I, angażujący do jego realizacji wolontariuszy, w tym również działaczy środowisk młodzieżowych i obywatelskich, świadczących codzienną pomoc osobom potrzebującym wsparcia.

Moduł II, wspierający gminy w realizacji usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.

Dzięki realizacji programu świadczone seniorom wsparcie oraz działania podejmowane w tym zakresie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pietrowicach Wielkich będą przebiegały sprawniej, a seniorzy uzyskają pomoc m.in. w czynnościach dnia codziennego. Gmina, przystępując do programu, może wnioskować o środki na realizację jednego, jak również obydwu modułów.

I. Podstawowe informacje o programie

Program zawiera wskazówki dotyczące możliwości uzyskania przez gminy w 2023 r. wsparcia finansowego, ze środków pochodzących z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie realizacji przez gminy zadania własnego, określonego w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”, tj. podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

W ramach obszaru pomocy społecznej program uwzględnia nowe formy wsparcia po zidentyfikowaniu potrzeb gmin w tym zakresie, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

Gmina przystępując do realizacji programu przyjmuje uchwałą program osłonowy na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

Wsparcia finansowego dla gmin w ramach programu udziela się na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu pomocy społecznej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 80% kosztów realizacji zadania.

II. Cele programu

1. Wsparcie finansowe gmin w zakresie zapewnienia usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznanych potrzeb na terenie Gminy Pietrowice Wielkie, wpisujących się we wskazane w programie obszary.

2. Wsparcie finansowe gmin w realizacji usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.

III. Zakres podmiotowy i przedmiotowy programu

1. Program będzie realizowany w terminie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

2. Do programu należy zakwalifikować osoby spełniające kryteria w nim określone, zgłaszające się zarówno przez ogólnopolską infolinię, jak również bezpośrednio do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pietrowicach Wielkich.

3. Do programu można zakwalifikować osoby spełniające kryteria w nim określone, nawet jeśli mają przyznane decyzją usługi opiekuńcze. Wsparcie udzielane w ramach programu można traktować jako uzupełnienie usług świadczonych przez opiekunki środowiskowe, co da gwarancję większej elastyczności udzielanej pomocy, która nie musi być ograniczona konkretnymi dniami i godzinami, a może być świadczona adekwatnie do zaistniałych potrzeb.

4. W ramach realizacji programu, gminy mogą wybrać następujące formy organizacji i realizacji usługi wsparcia:

W ramach Modułu I:

- poprzez zlecenie realizacji usługi wsparcia organizacjom pozarządowym na podstawie art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, z późn. zm.) w zakresie organizacji i koordynacji realizacji programu w ramach tzw. pomocy sąsiedzkiej przez osoby zamieszkujące w najbliższej okolicy osób wymagających wsparcia,

- samodzielnie, tj. przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pietrowicach Wielkich i/lub poprzez organizację i koordynację pracy wolontariuszy (na podstawie porozumienia, o którym mowa w art. 44 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

W ramach Modułu II:

- poprzez zakup obsługi systemu dla opasek bezpieczeństwa zakupionych przez gminy w ramach programu realizowanego w 2022 r.,

- poprzez zakup usługi wsparcia w postaci opasek bezpieczeństwa wraz z systemem obsługi, przy czym dopuszcza się zakup innego niż opaski, urządzenia bezpieczeństwa.

5. Kosztem realizacji zadania jest wydatek, jaki ponosi gmina w związku z organizacją i realizacją usługi wsparcia, która mieści się w zakresie przedmiotowym programu, jak również wydatek, jaki ponosi gmina w związku z zakupem opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa oraz obsługi systemu.

6. Do zadań gminy związanych z realizacją programu należy w szczególności zorganizowanie, realizacja i koordynacja programu w gminie, bieżący monitoring oraz sprawozdawczość.

7. Gminy, w ramach wydatkowanych środków z dotacji, zobowiązane są do prowadzenia zestawienia dowodów księgowych potwierdzających wydatkowane środki, zgodnie przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.), zwanej dalej: „ustawą o finansach publicznych” oraz ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, z późn. zm.).

8. Program nie przewiduje progów procentowych na poszczególne wydatki. Przyznane środki należy wydatkować zgodnie z zasadą celowego i racjonalnego wydatkowania środków publicznych, przestrzegając dyscypliny finansów publicznych.

MODUŁ I

Celem Modułu I jest zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług w zakresie określonym w programie, wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie Gminy Pietrowice Wielkie. W realizację Modułu I należy zaangażować wolontariuszy, w tym również działaczy środowisk młodzieżowych i obywatelskich, w zakresie codziennego świadczenia pomocy osobom potrzebującym wsparcia.

Opis usługi wsparcia

1. Wsparcie społeczne:

- uruchomienie wolontariatu w zakresie wspólnego spędzania czasu z seniorami, w szczególności samotnie zamieszkującymi (np. spacery, rozmowy, wspólne sporządzanie posiłków, zakupy, itp.);
- informowanie o dostępie do ogólnopolskich „telefonów zaufania” dla seniorów

2. Wsparcie w czynnościach dnia codziennego:

- pomoc w sprawach związanych z utrzymaniem porządku w domu,
- pomoc w dostarczeniu produktów żywnościowych, np. z Federacji Polskich Banków Żywności, Polskiego Czerwonego Krzyża, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej czy Caritas,
- zakup i dostarczanie seniorom zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze oraz środki higieny osobistej (koszt zakupionych produktów pokrywa senior)
- zakup oraz dostarczanie seniorom ciepłych posiłków (koszty zakupu posiłku pokrywa senior), o ile usługa tego rodzaju nie jest już finansowana z innych źródeł,
- wsparcie/pomoc w umawianiu wizyt lekarskich w miejscu zamieszkania seniora, dowieszenie lub pomoc w organizacji transportu seniora na wizytę lekarską, w tym również asystowanie podczas wizyty,
- pomoc/towarzyszenie w zakresie realizacji recept,
- pomoc w załatwieniu prostych spraw urzędowych, w zależności od możliwości osoby udzielającej wsparcia, i w razie konieczności – gdy obecność seniora jest niezbędna do załatwienia sprawy – pomoc w dowieszeniu seniora do urzędu,
- pomoc świadczona przez osoby mieszkające w najbliższym sąsiedztwie seniora, tzw. usługi sąsiedzkie.

Adresaci Modułu I

1. Bezpośrednimi adresatami Modułu I są gminy (miejskie, wiejskie, miejsko-wiejskie).

Adresatami pośrednimi są seniorzy w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Wydatkami kwalifikowalnymi w ramach MODUŁU I będą m.in. następujące koszty:

- wydatki związane z organizacją wolontariatu, w tym m.in.: środki ochrony osobistej, zwrot kosztów dojazdu wolontariusza do seniorów lub dowozu seniorów np. do lekarza, urzędu, w tym zwrot kosztów zakupu paliwa dla wolontariusza korzystającego z prywatnego samochodu przy realizacji zadań w ramach programu,
- wydatki związane z organizacją pomocy sąsiedzkiej w tym m.in.: środki ochrony osobistej, zwrot kosztów dojazdu do seniorów lub dowozu seniorów np. do lekarza, urzędu, w tym zwrot kosztów zakupu paliwa dla osoby korzystającej z prywatnego samochodu przy realizacji zadań w ramach programu, bilety miejskie (zasady rozliczania powyższych kosztów określa organizator tej formy realizacji usługi wsparcia)
- ubezpieczenie OC w związku z obrotem gotówką oraz ubezpieczenie NNW,
- przyznanie dodatkowej gratyfikacji finansowej, zgodnie z przyjętym w danym ośrodku regulaminem wynagradzania dla pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pietrowicach Wielkich, bezpośrednio wykonujących zadanie w terenie, w tym rozeznających potrzeby seniorów w tym zakresie, jak również zajmujących się organizacją i koordynacją pracy wolontariuszy,
- działania promocyjno-informacyjne, w tym np. koszty druku plakatów, ulotek, artykuły w prasie lokalnej,

MODUŁ II

Celem Modułu II jest poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”, a także wsparcie gmin w realizacji świadczenia usług opiekuńczych

Cele szczegółowe Modułu II:

Wsparcie finansowe gmin w realizacji usług opiekuńczych poprzez świadczenie „opieki na odległość” na rzecz osób starszych poprzez:

- a) dofinansowanie zakupu oraz kosztów użytkowania tzw. „opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa”;
- b) dofinansowanie kosztów użytkowania opasek bezpieczeństwa zakupionych w ramach programu Korpus Wsparcia Seniorów, edycja na rok 2022.

Moduł II ma na celu wsparcie gmin w świadczeniu usług opiekuńczych na rzecz seniorów, polegających na zapewnieniu dostępu do „opieki na odległość” osobom starszym, przez udzielenie dofinansowania do zakupu oraz częściowego pokrycia kosztów użytkowania tzw. „opasek i innych urządzeń bezpieczeństwa”. Realizacja Modułu II ma także na celu wsparcie w miejscu zamieszkania seniorów w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom.

Adresaci Modułu II

1. Bezpośrednimi adresatami Modułu II są gminy (miejskie, wiejskie, miejsko-wiejskie).
2. Pośrednimi adresatami są seniorzy w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Opis usługi

W ramach programu seniorom w wieku 65 lat i więcej zostanie zapewniony dostęp do tzw. „opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa” wyposażonych w następujące funkcje:

- przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- detektor upadku,
- czujnik zdjęcia opaski/urządzenia,
- lokalizator GPS,
- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja),
- funkcje umożliwiające monitorowanie czasu realizowanej opieki przez osoby świadczące usługi opiekuńcze lub pomoc sąsiedzką.

Samorząd gminny określa funkcje „opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa” w przeprowadzonym postępowaniu wyboru realizatora.

„Opaska lub inne urządzenie bezpieczeństwa” powinny być połączone z usługą operatora pomocy – w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na urządzeniu, umożliwi połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą.

„Opaska lub inne urządzenie bezpieczeństwa” pod względem funkcjonalności oraz dopasowania dla osób w wieku 65 lat i więcej powinny być jak najprostsze w obsłudze. Gmina przy wyborze wykonawcy powinna uwzględniać także jakościowy aspekt usługi.

Po odebraniu zgłoszenia dyspozytor (np. ratownik medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarka) podejmuje decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi. W zależności od sytuacji może on zapewnić wsparcie emocjonalne, poprosić o interwencję kogoś z jego najbliższego otoczenia (rodzinę, sąsiadów, opiekunów), poprosić o interwencję pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pietrowicach Wielkich (np. pracownika socjalnego czy opiekunkę środowiskową) lub wezwać służby ratunkowe.

Wydatkami kwalifikowalnymi w ramach MODUŁU II będą koszty niezbędne do prawidłowej realizacji zadania, w szczególności:

- zakup opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa do świadczenia usługi „opieki na odległość”,
- zakup usługi obsługi systemu polegającej na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centralę monitoringu,
- przyznanie dodatkowej gratyfikacji finansowej, zgodnie z przyjętym w danym ośrodku regulaminem wynagradzania dla pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pietrowicach Wielkich, bezpośrednio realizujących zadanie w terenie lub rozeznających potrzeby seniorów w tym zakresie,
- koszt szkoleń dla pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pietrowicach Wielkich w zakresie obsługi systemu opieki na odległość, w przypadku gdy są oni bezpośrednim realizatorem przedmiotowej usługi,
- działania promocyjno-informacyjne, w tym koszty druku plakatów, ulotek, artykułów w prasie lokalnej

IV. Finansowanie programu oraz warunki przyznawania gminom środków z dotacji celowej budżetu państwa na realizację programu

1. Na program przeznacza się środki finansowe w wysokości 50 mln zł, pochodzące z dotacji celowej budżetu państwa.

2. W ramach programu gminom udziela się wsparcia finansowego na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

3. Gmina może otrzymać dotację na realizację działań przewidzianych programem, jeżeli udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 20% przewidywanych kosztów całkowitych realizacji zadania.

4. Gmina może otrzymać dotację na realizację działań przewidzianych w programie po przyjęciu programu osłonowego lub uzupełnienie już przyjętego w Gminie Pietrowice Wielkie programu osłonowego o działania obejmujące zakres podmiotowy i przedmiotowy programu, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

5. Wojewoda na podstawie złożonych przez gminy zapotrzebowań przekazuje tym gminom dotację na realizację programu, zgodnie z art. 150 ustawy o finansach publicznych.

6. Niewykorzystana kwota dotacji podlega zwrotowi na zasadach przewidzianych w ustawie o finansach publicznych.

7. Środki, o których mowa w pkt 1, zaplanowane są w budżecie państwa na zadania określone w ustawie o pomocy społecznej.

V. Ochrona danych osobowych

Gminny Ośrodek pomocy społecznej w Pietrowicach Wielkich jest administratorem danych osobowych w zakresie danych beneficjentów pozyskanych dla celów realizacji programu lub zlecenia udzielenia świadczenia w formie usługi wsparcia w ramach przedmiotowego programu.

VI. Monitoring programu

1. Roczne sprawozdanie z realizacji programu wójt przekazuje do wojewody w terminie do dnia 30 stycznia 2024 r.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia dane w tym m.in.:

- rzeczywistą liczbę osób objętych wsparciem w ramach programu;
- koszt realizacji usługi wsparcia
- poziom korzystania z opasek i innych urządzeń bezpieczeństwa mierzony jako liczba zgłoszeń seniorów poprzez opaskę lub inne urządzenie bezpieczeństwa do centrali obsługującej opaski lub inne urządzenie bezpieczeństwa

4. Sprawozdania, o których mowa w ust. 1 i 2, są przekazywane w postaci elektronicznej, za pośrednictwem CAS.